

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četert leta 1 gl., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej

Tečaj XLI.

V Ljubljani, 20. mal. serpana 1888.

List 29.

Don Bosko.

Opis njegovega življenja in delovanja.

(Dalje.)

XVIII. Don Bosko ustanovi družbo salezijanskih pomagancev (sodelavcev.)

S salezijansko kongregacijo bil je Boskovim zavodom pač zagotovljen obstanek v Torinu in po Laškem, ne pa podjetjem po drugih deželah in v zlasti ne v Ameriki. Delo je bilo preobširno in prevelikansko, da bi to moglo vzdržavati eno samo društvo, ki je dobivalo udov le iz malega dela Italije. Kakor povsod — bilo je tudi tukaj prvo vprašanje: od kod vzeti denar? Društveniki so darovali, kar so mogli; ali napeta struna počí — tudi ti človekoljubi niso zamogli vstrezati vsem zahtevam.

Zato je Bosko mislil, kako bi si pridobil prijateljev ne samo v Italiji, ampak po vsem evropskem ozemlju. Skušal je navdušiti tudi druge dežele za ono stvar, za katero so Torinci tolikanj žertvovali.

V ta namen je ustanovil družbo salezijanskih pomagancev.

Čemu je ta družba? —

Bosko je rekel: Mnogo dobrotnikov ne more biti zmeraj v ožji dotiki z našim društvom — ne pripuščajo njim razmere časa in kraja. Akoravno je na zemlji toliko serc, ki čutijo za reveža in siromaka, ali dejanski — osebno — nam ne morejo ničesa pomagati, ker so od nas preveč oddaljeni. Združijo pa se lahko z nami, da bodo tudi ti — vsak po svoji moči in okoliščinah — pospeševali društveno delovanje. Kedor ima ljubezen do osiročene mladine, pomaga ji lahko sam, kjer mu je priročno — posebej pa še z malimi doneski podpira Boskove zavode in misijone. — Družbena pravila poterjena so bila leta 1875 od papeža Pija IX in z mnogimi odpustki obdarovana. Pij IX pristopili so kakor prvi ud k novi družbi.

Od tedaj pridobila si je ta družba 80.000 družbenikov — največ na Francoskem.

Papež Leon XIII. poseben prijatelj Boskov. gojé veliko zaupanje do te družbe. „Kedarkoli govorite k svojim udom — so dejali — recite jim, da jih blagoslavljam; naročajte jim, da naj so vedno enega sercá in enega duhá, saj cilj njim je isti kakor družbi salezi-

janski — da rešujejo propada in pogina zanemarjeno mladino.“

Kako iz serca pa prihajajo Bosku besede, kedar se obrača do salezijanskih pomagancev, povedó naslednje verstice:

„Radi vašega zveličanja, ki vam bode v plačilo v nebesih; radi slabotnih otročičev, ki ne morejo svojih rók k vam povzdigniti; radi Jezusa Kristusa, ki obeta plačilo vsakteremu, ki stori kaj dobrega svojemu bližnjemu — ne pozabite stvari, katero smo pričeli — ne pozabite varovančkov svojih! Če ste tudi storili vse, kakor ste mogli — nekaj vam še ostane: priporočajte naše delo prijateljem svojim in iščite novih zaveznikov! Združite se, da uničujemo napore hudobnega duha! Združimo se, da veslamo krepko nasproti hudobiji in brezbožnosti, v kateri gine in tone naša mladina.“

„Če menite, da ste vse storili, kar le more ljubezen do sv. vere vdihniti veliko-dušnemu sercu — verjemite, da še lahko veliko storite!“ *)

XIX. Misijoni v južni Ameriki.

Med najodljudneje kraje na zemlji smemo gotovo prištevati Patagonijo v južni Ameriki. Na krajnem konci novega sveta — je le malo znana Evropejcem. Prebivalci te dežele so divji in grozoviti, za to se pač malokdo derzne v Patagonijo. Oznanovalci sv. vere — vredni prvih mučencev in neustrašeni kakor aposteljni — prišli so sicer tjakaj, da bi tudi med tem divjim ljudstvom zasejali blažilne Jezusove nauke. Ali vspeha ni bilo nobenega! Vsi misijonski poskusi so bili brez vspeha.

V ta zapuščeni kraj sklene Bosko poslati svoje duhovnike. Ni se oplašil ogromnih težav. Res, dozdej je bila zemlja patagonska mrtva za Kristusovo vero, ali z božjo pomočjo — upajmo — se bo kaj doseglo — tako je govoril Bosko.

Misijonarje, odločene v Ameriko, oskerbi z vsem potrebnim. Nabere njim lepo svoto: 26.000 frank., mnogo obleke, cerkvenega oblačila, raznih družih stvari, katerih ne bi mogli v tako revni deželi dobiti, kakoršna je bila Patagonija. Ko so nekteri videli to pripravljanje, so rekli: „Čemu toliko skerbi! Aposteljni so šli — sine pera et tunica — kakor je naročal Gospod.“ Ali Bosko

*) O družbi salezijanskih sodelavcev je „Danica“ lansko leto prinesla obširnejši sestavek. (Dop.)

je na taka podtikanja odgovarjal: „Če pridejo misijonarji tjakaj brez denarja, bodo prebivalcem samo v nadlego. Danes so časi drugi kakor nekdanj. Ni misliti, da bi se moglo brez pripomočkov kaj storiti.“

Vseh svetnikov dan 1. 1875 so bili misijonarji pri Piju IX, da so prejeli papežev blagoslov. Sv. Oče rečejo: „Vi ste torej sinovi Don-Boskovi, pa greste v daljne kraje, da ponese te sv. evangelij? Kam idete najprej? — „V argentinsko republiko.“ — „Kako veliko polje se vam odgrinja! Vi ste posode, napolnjene z dobrim semenom; sejsajte pridno in želi bote obilen sad.“

Iz Rima so se povernili v Torin. Sv. Martina dan jemali so slovo od salezijanskega zavoda. Pri popoldanji službi božji zbralo se je v sošlo obilo ljudstva. Navzoči so bili misijonarji, prišel je argentinski konzul v krasnem oblačilu.

Na prižnico stopi — Bosko.. Hoče se ločiti od svojih sinov, hoče jim dati zadnje nauke za pot... Smertna tišina zavladala po cerkvi.

Bosko pokaže misijonarjem v duhu oni velikanski vinograd, v kateri gredo zdaj na delo.

„Prejeli ste v Rimu poslanstvo; kakor je sv. Peter odposlal sv. Lina ali sv. Apolinarja, tako vas odpošilja njegov naslednik v preko-atlanške pokrajine. Nekdanj ni bilo treba na tujem mučeništva iskati — našlo se je v Evropi. Zdaj mislimo lahko na to, da privabimo še drugih, v ovcnjak Kristusov.“

„Dragi sinovi — pravi nadalje — storite, kolikor morete — ali pomnite vedno, da je vaše delo le kamenček one Cerkve, katere niso mogla uničiti stoletja.“

„Govorite vedno s sv. apost. Pavlom, da sami od sebe ne morete ničesar, da pa vse lahko storite v Bogu, ki vam daja zmožnosti in moči.“

„Idite, sinovi moji! Prejeli ste blagoslov od sv. Očeta, prejmite ga še od teh slabih rok. — Kakor katoliki sv. Cerkve ne pozabite nikdar svojega glavarja — papeža; kakor Salezijanci — spominjate se one družine, od katere se zdaj poslavljate — spominjajte se svojega očeta, ki vas je vvedel v to družino! Spremljati vas hočemo v duhu; mudite se tudi vi z duhom in srcem pri nas!“

Glas mu zastane ... oblijó ga solze ... govoriti ne more več.

Po pridigi zapojó gojenci: „Veni sancte Spiritus!“ Veni sancte Spiritus — molilo je na tihem marsikako srcé, — želeč blagoslov odzgoraj mladim misijonarjem.

Še tisti večer odpeljalo se je deset Boskovih duhovnikov na svoje delo. Bili so srečni. Sv. Duh je napolnil z apostolsko gorečnostjo njih serca. — Čudna ta sv. vera! Koliko veselja in serčne radosti pripravljáš onemu, ki se je učil spoznavati in občutiti, kaj se pravi: živa vera!

In kaj so opravili ti mladi Kristusovi vojščaki, ki so za geslo si izvolili besede: — Amerika je naše bojišče, tu hočemo umreti!

Iz poročila Boskovega do kardinala Simeonija pognamemo naj ob kratkem to-le:

Kakor se vstanovljajo šole po Laškem, tako se vstanovljajo v Ameriki. Boskovi misijonarji oskerbljujejo več župnij, oznanuje se beseda božja domačim divjakom, hčere Marijine podučujejo otroke. V Buenos Ajresu imajo misijonarji lastno tiskarno. Blagoslov, kateri je spremljal Boskovo podjetje po Laškem, isti blagoslov spremlja podjetje njegovo v Ameriki.

Tako vidimo, da ima delovanje Boskovo v resnici svetovni pomen. Boskovi zavodi raztreseni so po starem in novem svetu, in povsod so ti zavodi vir časne in večne sreče.

Če pomislimo nekoliko nazaj, kako se je vse razvijalo: — če pomislimo na ono dobo, ko je Bosko blodil po torinskih ulicah iskaje stanovanja za svoje mladenče in ga nikjer ni mogel dobiti; če se spomnimo onih prizorov na pašnikih, kjer je Bosko — resen mož, se igral — z veselimi otroci; če se domislimo silnih težav, ko ga je hotelo vse zapustiti; in če se vendar spominjamo, kako so rastle oratoriji drugi za drugim, vstanovljali se zavodi drugi za drugim — in se vedno lepše razcvitali in razvijali in prepregli vso Evropo s svojim omrežjem, — reči in pripoznati moramo: Bog je dal rast!

Po drugi strani pa moramo občudovati Boska samega, ker on je — vsaj za naše stoletje gotovo izvanredna prikazen. Iz navedenih podatkov si lahko vsak bralec naredí sodbo: Bosko je bil mož, kakoršnih nimamo veliko. Priča temu so njegova dela.

(Dalje nasl.)

† Janez Lesjak,

bivši župnik in duh. svetovalec v Kostanjevici, verl duhoven, iskren domoljub, zlat značaj.

Življenje odličnih mož naj se popisuje, njim — v blagi spomin, v vredno posnemo potemcem. To posebno veljá, če so stali na svečniku — v javnem življenji, ter delali brez madežno za blagor časní in večni svojim rojakom.

Pokojni gospod župnik so bili rojeni 2. junija 1. 1810 v Korenitki, fare Št. Lorenške, na Dolenjskem, v prijazni vasi, na malem griču nekoliko nad veliko cesto, ki pelje koj potem čez klanec Medvedjek proti fari Št. Viški. Bili so terdne kmečke hiše, pri kateri je bila pod zatiškimi menihi imenitna županija. Svojo mater je bil blagi Janez zgodaj zgubil. Gospodinila je potem hiši stareji sestra Urša, ktera že zdavnej počiva v hladnem grobu na pokopališči kostanjeviškem. Mlaji sestra Jera še živi; bila je gospodinja pokojnega gospoda po smerti stareje sestre Urše. Obe, ki ste bile edini sestri, ste bile neomožene ter naj lepšega življenja. Edini brat Jože je bil prevzél posestvo domá. Umerl je bil tudi pred več leti — brez mlajših in vse je prišlo v druge roke, kakor se vse na svetu hitro spreminja.

Solal se je mladi Janez v Novem mestu in v Ljubljani. Ker je bil silno nadarjen, zraven pa tudi priden, bil je vedno pervaški odličnjak. — Učeniki so ga zelo ljubili zaradi izverstnega učenja, še bolj pa zaradi močate, vse skozi postavne obnaše, kakoršna se dandanes rada pogreša.

Posebno naklonjeni so mu bili gg. učeniki v bogoslovji. Bil je odbran za višje študije na Dunaj, ker so videli višji v njem posebno nadarjenost in pa terdno podlago močatega značaja, ki se je bil res naj lepše razvil in ukoreninil. On pa je to častno ponudbo odklonil, rekoč: „Jaz sem postal duhoven, da grem ovčice past.“

Posvečeni so bili ranjki župnik 5. avg. 1839. Le nekoliko nad leto je še manjkalo, in bi bili toraj zlato-mašnik. — Ker je bilo duhovnov takrat v obilici, jih niso nastavili koj v službo; čakati so morali celih 9 mescev. Tačas pa so marljivo podpirali starega gosp. župnika v sv. Križu poleg Turna v Litijskem okraji.

Perva kapelanska služba so bile Poljane pri Starem tergu. Umerli gosp. Hinek je bil njih prvi župnik. — Druga kapel. služba je bila v Prečini, kjer so bili pred prihodom sedanjega č. g. župnika Bačnika ondi administrator. — Tretja kapelanska služba je bila v Mirni

peči, kjer jih je zadela zopet administratura. — Na vsaki teh treh služb so bili le po dve leti.

Zaradi vsestranske izverstnosti so jih pok. knez in škof — slavnega spomina, Anton Alojzij, visoko cenili; in ravno zaradi tega so jih poslali v svoje rojstno mesto Idrijo.

„Bal sem se iti tje“, djali so mi, „ali bil sem tam zelo rad — celih 9 lét.“ — Njih duhovsko delovanje je izverstno na vse strani. Vsaki teden gotovo so obiskali vse bolnike v Idriji, spovedovali neizrečeno pridno — skoraj vse se je deržalo gosp. Janezove spovednice. — Živelci so le za svoj posel ter se strogo ogibali vsake nepotrebne družbe. Bili so v svojem duhovskem življenju brez madeža. Zato pa so smeli povedati, kar so tudi storili mnogokrat, svojim poslušavcem marsiktero ojstro — pa resnično brez vse zamere ter z velikim vpehom. Vse. kmečko in gosposko, jih je v Idriji visoko cenilo.

Še zdaj se spominjajo stari Iderčanje natančnega, modrega in rečnega gospod Janeza.

Tudi v Idriji jih je bila zadela administracija dekanjske fare — o času, ko so dekanjski vradi imeli še veliko več posla, kot zdaj. —

Novi gosp. dekan so kmalo videli, kako izverstno poznajo gosp. Janez Idrijo in celo faro od vseh strani, kar je pač dušnemu pastirju zelo potrebno. — Djali so jim nekega dne: „G. Janez, ko bi poznal jaz Idrijo tako, kakor jo Vi, rad bi dal 500 gld.“

Bili so toraj pokojni gosp. župnik na štirih kapelanskih službah, trikrat administrator, in to vselej na velikih farah, enkrat celo na dekaniji. — Pač mnogo skerbi, težav in opravil — pa tudi raznih skušenj obilno.

Opravljali so službo duhovnega pomočnika na 4 duhovnijah 15 let. Začeli so misliti na samostojno službo. — Ko so bili pokojni knez in škof — slavnega spomina — Anton Alojz zadnjikrat v Idriji, poklicali so bili gospoda Janeza pred-se, ter so jih vprašali: „Gospod Janez, ali želite kaj?“ To edino, kedar bom prosil za kako samostojno službo, da bi se na-me blagovoljno ozirali. „Le prosite, le,“ djali so jim višji pastir.

Leta 1855 bila je izpraznjena v lepi dolenski ravnini, kjer biva pohlevno, dobroserčno, duhovščini vdano ljudstvo, duhovnija Kostanjeviška. — Prosili so za-njo ter med 9terimi prosilci je bila podeljena ravno njim.

Kot dušni pastir so bili pokojni g. župnik zares svetla zvezda v škofiji ljubljanski.

Njih izverstnost in gorečnost v spovednici bila je znana po celi okolici. Cela domača duhovnija je slonela na njih ramah, ker je tišalo vse le k njihovi spovednici. Pa tudi koliko grešnikov iz sosednjih fará: Št. Jernejske, Škocijanske, Svetokriške, Leskovške, celo iz Cerkljanske so oni potolažili hudo vest. Bilo jih je vsako leto mnogo stotin. Kolikokrat so čepeli v spovednici v adventnem in postnem času celo dopoldne. To še kot sivi starček in vselej tešči, ker niso šli iz cerkve pred, da so spovedali vse. — Cerkev je namreč precej oddaljena od farovža. Še celo procesijo presv. Rešnj Telesa so vodili tešč. stari nad 70 let. Mehkužnosti blagi gospod niso poznali. Vstajali so ob nedeljah in praznikih ob 2 ali vsaj ob 3, da so vestno opravili svoje molitve ter se kmalo odpravili v spovednico. Plajša v spovednici, razun par zadnjih let, niso nikoli imeli, tudi v najhujši zimi ne. Oblačili so se enako po leti, kot po zimi. Nogovice so imeli v naj večjem mrazu tudi več ur sedeči v spovednici, samo po ene, in sicer iz sukanca ali cvirna. Ni čudno, da so jim bile začele noge, sključenè pri obilnem spovedovanju dolzih duhovskih let in prezebene od hudih mrazov, pešati ter postajati terde.

Njih pridige so bile tako jedernate, razločne in umevne, da so djali o njih, da povedó tako, da bi lahko s perstom prijel. Ni bilo tistih vnanjih okraskov, a vse samo jedro. Tako „praktičnih“ pridig še nisem nikoli slišal. Vmèrjene so bile vse po potrebi njihovih ovčic, ktere so tako natančno poznali. Povedali so jim vse, karkoli jim je bilo potreba, in to kar naravnost, brez vse ovinkov, brez vse boječnosti, mnogokrat kaj ojstro in resno. Nihče pa jim ni zameril; vsi so jim bili kaj hvaležni za lepe nauke, po potrebi tudi v ostri obliki. Spoznavale so ovčice dobro, da njihovi nauki so tečna hrana, odmerjena ravno za njih duše. — Prihajali pa so tudi iz ust, ki so bile neomadežane.

Kakor so bili goreči v spovednici in na prižnici, ravno to veljá tudi o „oskerbovanji bolnikov.“ — Dokler časa so le zamogli, oskerbovali so vse bolnike cele fare — sami. To pa prostovoljno, ker vedeli so dobro, da so sami prvi dušni pastir v fari. Bolniki so jih želeli pa tudi sami, ker so bili njih dušni oče v zdravih dneh, naj bi bili njih tolažnik tudi na smertni postelji. — Celó po trikrat na dan šli so obhajati sami bolnike, dasiravno so imeli duhovnega pomočnika in to vse — prostovoljno. Pač ne lahko, če pomislimo, da je nekaj vasi fare Kostanjevske v stermih hribih. — Zato pa so tudi vedeli za vse bišne številke v fari in za vsako bišo, kako stojí.

Tudi za cerkve niso malo storili, dasiravno čaka tudi naslednika dela precej. — Naštejem le večje reči, ktere so zahtevale stotine in tisočine. Napravili so pri Materi B. na Vodenicah — podružnici — lep veliki altar, pri veliki podružniški cerkvi, Materi Božji „dobrega sveta,“ kjer je jesensko kvaterno nedeljo velikanski shod, lepo ostrešje visokima stolpoma, kar je stalo nad 2000 gld. V lastni žep so bili segli in vse plačali sami, in le polagoma si povračevali; pa ako se ne motim, tudi tej cerkvi so dokaj pustili. — Podružnico sv. Miklavža prav v Kostanjevici so prenovili popolno. — Farni cerkvi so sozidali zakristijo, nad njo pa napravili lep oratorij. Potres je bil napravil pred nekaj leti pri stolpu veliko škodo. Treba ga je bilo vezati na vse strani; stalo je popravilo več sto gld. — Velikanski mostovž duhovske hiše je bil potres razrušil zelo; treba je bilo popravila. Obljubili so sami — da si niso bili za krajcar zavezani, občini 400 gld.; dali pa so jih 500, da je občino zadelo le nekaj malega. — Kar pa je največ: napravili so farni cerkvi lepo zvonilo, naj večje v dekaniji, da odmeva sedaj v čast Božjo iz stolpa Kostanjeviške farne cerkve petero zvonov. — Napravili so jih sami. Več stotin je ostalo nepoverjenih, v blagor svojim, bol; revnim ovčicam in na čast sv. Jakubu, patronu farnemu.

Ali niso vse to velika dela? Ali niso to čini preblagega serca, radodarnega dušnega pastirja? (Da so v letih visoke starosti, ktere imenuje že sv. pismo leta „težav in nadlog,“ popravila odložili za čverste, e rame, kedo bo temu zameril? Ali ne bo taka tudi z nami?)

Kot duhoven bili so posebno izurjeni v bogoslovskih rečeh. Kjerkoli si vprašal, povsod so bili zvedeni. Prav težka vprašanja so ti razvozljali kaj hitro, brez pomisleka. Le redko se nabaja med duhovščino „dušnega pastirstva“ tolika vednost, kakor je bila pri pok. gosp. župniku. — Bili so bistrega duha in tako modre razsodbe, da se je bilo le čuditi, in to do zadnjega. Kar so svetovali, to je bilo vselej prav; in kesal si se, ako jih nisi vbogal. Zato so jih prijatelji duhovski, pa tudi farani, kaj radi popraševali za svet v tem in onem.

Poživljali so svojega, zares velikanskega duha vedno z novo hrano, s tečnim berilom. Kadarkoli si prišel v njih sobo, sedeli so pri mizici ter brali temeljito pisane bukve, ali koristne časnike, kterih so imeli

mnogo. Zato tudi tolika vednost — da so že starček nad 70 let pisavcu zaterjevali: „Zdaj bi jaz napravil farni izpit, zdaj.“

Kaj veseli so bili dobrega prijatelja, zlasti duh. tovariša, ako jih je obiskal. Postregli so naj gostoljubneje. Tudi gospodje vradniki so jih visoko spoštovali ter zahajali k njim na prijazni razgovor o dnevnih vprašanjih, v katerih so bili veščak. Vsak pa je odnesel seboj temeljito prepričanje, da je to mož, kakoršni se nahajajo le redko v sedanjem svetu. (Eden posebnih prijateljev je bil tudi g. Jerič, ki je tako hitro šel za njimi.)

Dasiravno so bili veseli dobrega prijatelja, da jih je obiskal, ali v družčino vnanjo njih noga ni nikdar stopila. Kjerkoli so bili kot duhoven — v Kostanjevici nad 33 let — nikdar jih nisi vidil v kaki privatni hiši, razven kadar je tirjala to dolžnost duhovnega pastirstva.

Svoje duhovne pomočnike, kateri so imeli pri njih naj boljši šolo duh. pastirstva, so ljubili kot skerbni oče. — Predstojniške oblasti pri njih duh. pomočniki niso nikdar čutili; bili so jim sama ljubeznjivost in dobroti; a vendar nikdar preveč domači. To ravno je storilo, da so jih morali vsi duh. pomočniki ljubiti in spoštovati, pa tudi imeti nehoté nekaj koristen „svet strah“ do veljavnosti, ktero so si preblagi prednik vedeli tako obilno pridobiti, pa tudi ohraniti zuali. —

Tako razmerje med prednikom in podložnim moralo bi biti povsod, če tudi je težko pravo „struno“ zadeti, še težji jo ohraniti. Kako težko je voziti, ako se zgubi!

Duhovnemu pomočniku dajali so za mali denar hrano, derva, perilo, postrežbo in vse, kar je bilo treba in pustili mu še marsikaj, dasiravno so bili njih dohodki kaj pičili. — Za čast in veljavo svojih pomočnikov so se potegnili na vso moč, kjerkoli je bilo treba.

Izgledni so bili tudi kot hišni gospodar.

Imeli so že toliko posestva, da bi bili lahko imeli vožnjo živino, pa so jo tudi potrebovali. A te niso imeli nikdar. Pa zakaj ne? Djali so tako-le: „Ako imam jaz vožnjo živino, moram imeti tudi blapca. In hlapci! Kaki pa so dandanes! Saj niso ugnani nikoli! Da bi pa ljudje kazali in govorili: glejte, farovski hlapec je taki, tega pa jaz nikakor nočem.“ — Imeli so vedno le po dve postarani dekli, kar so bili župnik. Ena je pomagala sestri, kuharici, druga je oskerbovala nekaj kravic v hlevu. Mirno in tiho je bilo življenje v farovži, kakor v kakem samostanu. — Kedar pa je bilo delo na polji, dobili so nekaj ratarjev in vse je bilo hitro odpravljeno zopet za dolgo časa. — Kaj ne, vse modro in previdno!

Bili so časi, ko je liberalizem še huje po vnanjem divjal in potujčarija, ki sedaj pojemlje, široko in mogočno šopirila svoje peruti. — Tudi pokojni gospod so to mnogokrat in hudo čutili. Nastavljena jim je bila včasih zanjka, v ktero bi človek mislil, se bodo gotovo vjeli. Ali vselej so se znali s svojo možato obnašo ogniti, tiste pa, ki so jih zalezovali, očitno in postavno osramotiti.

Katekizem.

II.

(Dalje.)

Ogledali smo si dosedaj nekoliko vsebino katekizma. Koliko koristi prinašajo njegovi nauki narodom! Ta knjiga je dobrotnica človeškega rodú.

Katekizem nas uči pošteno in dobro živeti. Že novorojen človek kaže kmalo nagnjenosti k strastim. Da postane otrok dober človek, mora biti po besedah evangeljskih preroben. Je luč, ki razsvetljuje vse ljudi, ki pridejo na svet; brez te luči bi vladala tema v človeškem razumu in srcu. In ta luč je beseda, — ne vsaka beseda, ne človeška beseda, ki koristi samo našemu naturnemu življenju; temveč božja beseda, ki daje našim dušam življenje in čut do pravice. To besedo božjo pa čujemo iz ust pridigarjev in duhovnov. „Kako morejo ljudje slišati brez oznanjevalca“ (Rim. 10)? Otrok ima v sebi kali k poštenemu življenju, če ga pa ne razsvetli žarek iz nebes, se ne more povzdigniti čez pametno žival, ali se pa poniža še pod žival.

Hudobne in kratkovidne ljudi, ki so zaverovani le v časní dobiček in v svet, čujemo večkrat zaničljivo govoriti: čemu so neki duhovni? Vam hočem povedati. Vi kličete vedno po napredku v obertnji in kupčiji itd., ter spreminjate s svojimi nasveti ljudi v stroje ali mašine; duhovni pa, ki so raztreseni po daljnem vesoljnem svetu, si prizadevajo, da bi naučili ljudi pošteno in čednostno živeti. Rod pride za rod; čut do vere in do pravice podajajo tem rodovom duhovni. Da imajo narodi in ljudstva še vero, da mnogi živé še pošteno in imajo ljubezen do bližnjega, vse to je delo duhovnov. Jalova je tista beseda: posamezni ljudje se naučé pošteno in dobro živeti od starišev ali pa od lastnega razuma. Od kod pa ima človeška družba in človeški razum pojem pravice in resnice? — Kaj delajo naši duhovni? Oni jemljó katekizem v roke ter učé uboge ljudi, naj siromaštvo voljno prenašajo, bogatinom pa priporočajo miloserčnost in dobrotelost; otroke učé, naj so pridni in pokorni starišem; gospodarjem priporočajo pravičnost do poslov, poslom pa zvestobo in pokorščino ne iz strahú, temveč, ker vest tako zahteva. Oni vzgojajo dobre podložnike, ker jim povedó, da je vsaka oblast od Boga in kedor se njej upira, se upira Bogu (Rim. 13). Tako skerbe duhovniki za dobre deržavljané, ki radi dajo Bogu kar je božjega in deržavi pa za varstvo, ki ga jim daje, radi dajo davek, denar in kri.

To, predragi, vse to delajo duhovni. Oni so stebri javnega reda in oni morejo tudi nered krotiti. Pa oni delajo tiho in brez hrupa, zato pa njih delovanje svetu ni znano. Ljudje mislijo, ta red že tako nekako sam od sebe pride in mi bi imeli ta red, ko bi tudi duhovnikov ne bilo. Pa le skušite to in pustite ljudstvo brez nauka, zaprite cerkve le za 25 lét, samo 25 let ne pustite učiti otrok kerščanskega nauka, in čakajte, da izraste rod, ki ne vé nič od Boga, nič od stvarnika in sodnika in odrešenika; rod brez vesti in vere, ki ne pozna družih postav kot deržavne, ki ne pozna družega sodnika kot posvetnega, ki se ne boji družih kazni kot svetnih — z eno besedo, zatrite besedo, ki jo je položil Bog na jezik duhovnikom in videli boste brezno pogube! Ljudstva, ki ne pozna Boga, ne morejo krotiti nobene človeške postave. Žalostna skušnja v deželah, n. pr. v Francoski, poterjuje dovolj jasno to resnico.

Nikakor mi ne terdimo, da bi deržava ne imela prav nič olikanih in pokornih deržavljanov. O da, vednosti in umetnije znajo ogladiti človeško zunanost, naučé človeka se prav čedno obnašati v družbi; vsa zunanost je gladka — pa je le blišč; prav živeti, živeti pošteno in čednostno pa ne znajo taki ljudje; terdnih značajev med temi zastoj iščeš. Imeli bomo učenjakov, pesnikov, politikov, umetnikov, obertnikov in spretnih rokodelcev na kupe, tacih, kakoršne si je mislil sv. Avguštin stare Rimljané, ko jih je imenoval pametne živali. Pravih in dobrih ljudi pa družba ne bo imela. Mogoče

Ogled po Slovenskem in dopisi.

† Jožef Jerič.

je, da bodo nekteri krotili svoje strasti, ker bodo čislali svojo čast, ali pa jim bo branil hudo delati tisti „kategorični imperativ;“ — kaj pa bode potem z ljudstvom, če jih prepustimo le slepim strastim? Kaj bodo počeli ubogi, utrujeni delavci, ki morajo tičati tedne in mesece neprenehoma po delavnicah? Kaj bode iz mladine, ki ne zna moliti, ki je ne obseva noben žarek blažee vere? Kaj bode počela tista obdivjana druhal, ki se potika po velicah mestih in prebiva po podzemeljskih votlinah, če ne bode imela pojma od Boga in pravice? — Kar zgrozimo se, če na to mislimo.

Dobro spoznaš tedaj, da vednost brez vere more človeka samo zunanje olikati. Ljudstvo pa, če ne bode imelo kerščanskega nauka, je ubogo, zanemarjeno. Pa to ljudstvo miruje, dokler mu še ne gre prehudo. Če pa pride le majhen vihar, potem pa bo razdivjalo to ljudstvo in zdelo se bo, da je pekel odperl svoja vrata! — Sedaj pa mirno odgovorimo na vprašanje: kaj stori duhovnik v človeški družbi, ker uči katekizem? Ali on koristi ali škoduje? Res je, kar je rekel Gospod apostolom: Vi ste luč sveta, vi ste sol zemlje (Mat. 5). To so duhovni še zmeraj. Vsak moder in pravičen ter nepristranski človek mora to priznati in zato duhovne spoštovati kot potrebne učitelje človeštva.

Nauk katekizmov je poljuden, je nauk za vse. Starodavna verstva v poganstvu so imela tajnosti, ki so jih skerbno prikrivali ljudstvu. Samo nekterim so bile poganske te skrivnosti znane, drugim so rekli, da niso vredni pogovarjati se z bogovi. Prosto ljudstvo je moralo ostati zunaj templja in v svetišče ni smelo stopiti. Modrijani starodavnih časov in tudi novih so mislili in mislijo, da je resnica samo zanje; Pitagora, Sokrat, Platon so svoje nauke pravili samo malemu številu učencev, pa s pogojem, da jih niso širili med ljudstvo. Eden izmed naših modrijanov je rekel: „Ko bi imel polno perišče resnic, bi se varoval, jih razodeti.“ Tako zaničujejo modrijani ljudstvo in sebe povzdigujejo! Naša sv. Cerkev pa ne pozna te prevzetnosti in je z resnico radodarnjša; ona nima dvojnega uka, javnega in skrivnega, enega za ljudstvo, enega samo za nektere. Odkar je spregovoril njen nebeški Začetnik: „pustite male k meni in jim ne branite, ker njih je nebeško kraljestvo“ (Mat. 19), se je vse spremenilo na svetu. Kakor je prvi dan stvarjenja zaklical Stvarnik: bodi svetloba, tako je tudi kerščanstvo razodelo resnico in skrivnosti ljudstvom. Pregrinjalo v templu se je raztergalo; vir modrosti je vsem odpert; vsakdo pije lahko iz njega, vsak lahko k njemu stopi, kedor želi.

So nekteri, ki terdijo, da duhovni ljudi v nevednosti puščajo, da jih tem ložje po svoje vodijo; tako očitanje je zlobno, lažljivo, krivično. Kerščanska vera kliče v svoje cerkve ne samo bogatih in srečnih, ne samo izobražene mladine, temveč tudi berače, kruljeve in slepe, ki so pozabljeni od svetnih modrijanov, kliče tudi otroke, da spoznavajo vsi resnico in voljo Božjo.

Ali ni vesela ta resnica: bodisi v borni vaški cerkvi, ali v lepi mestni hiši Božji, je postavljena miza, kjer se deli kruh resnice onim, ki so lačni in žejni resnice; kjer se lahko nasitijo s kruhom življenja, kjer dobe revni medú in mleka nebeške tolažbe? Ali ni veselo če vidiš tam v kaki majhni cerkvi na leci stati učenika, ki poljudno pripoveduje resnice, ki so jih največji gerški in rimski modrijani občudovali in s ponižnostjo poslušali? In okrog tega učenika vidiš stati verste otrok, revežev, nevednih, ki željno poslušajo nauke in tolažila; duhoven pa jih ne zaničuje, on jih ljubi kot najljubši del svoje čede.

Blagi gosp. Jožef Jerič je tedaj 12. t. m. v Št. Vidu na Koroškem nekako o 1/28 zvečer sklenil svoje neutrudno-delavno življenje, ki je že dolgo časa bilo prava muka, posebno pa kacega pol leta pred smertjo, ko je malo-ktero jed smél vživati, da bi mu ne bila več škodvala kot koristila. Pri vsem tem pa je bil vedno delaven, sterpljiv, serčen in ves vnet za korist sv. Cerkve in za domovino. Kakor je tri velike katoliške naprave v malo letih s pomočjo prijateljev na dan spravil; tako je še vedno snoval v mislih, kako bi se povzdignila po enaki poti z dobrotniki še kaka tesneje duhovna naprava. Upal si je namreč v svoji serčuosti veliko, čeravno ni bil denaren mož. Pa človek obrača, Bog oberne.

Blizo 20 dni pred svojo smertjo se je bil podal k usmiljenim bratom v Št. Vid na Koroško, ker slišal je, da ti verli bratje zelo lepo delajo z bolniki in jih mnogo ozdravijo.

In res je bilo tudi njemu prvi teden tam gori veliko bolje, dobil je več slasti za jed, vedno gnanje je ponehavalo itd. in videlo se je ... po zunanje v bolj polnem obrazu in vedrem duhu, da se boljša. So pa tudi usmiljeni bratje tako ljubeznjivi, postrežljivi in izurjeni v zdravlilstvu, da mora bolnik, djal bi, bolj zdrav in dobre volje postati, če tudi je že zelo opešal. Res je bil gosp. Jerič med njimi dobre volje, da so ga bili tudi sami veseli in so ga močno ljubili in spoštovali, ter bi ga bili zelo radi dalj časa prideržali. Imel pa je osnovano pot v Gradec in potem skoz Maribor in Celje v Ljubljano.

Toda, kakor smo rekli: Človek obrača, Bog oberne, — malo pred odmenjenim odhodom, v saboto, 7. tega mesca, mu začne kri teči iz ene nosnice, in se nikakor ne dá več ustaviti. Že naslednji dan, 8. t. m., nam je došel telegram: „Neutegoma pridi, nevarnost je velika zaradi kervotoka.“ Telegram drugi na naše vprašanje je poročal: „Malo bolje, kervotok ni odjenjal.“ Po noči je bilo bolje in kazalo se je upanje; toda v ponedeljek zjutraj se kervotok obnovi in telegram se je (na naše vprašanje) glasil: „málo upanja.“ Na take žalostne naznanila se preč. g. profesor dr. Janežič, ki je imel že prej namen, z g. Jeričem v Gradec potovati, urno podá v Št. Vid bolnika obiskat; v torek pa se odpeljejo za njim tudi g. Jeričeva sestra z dvema mladima nečakoma, in vrednik tega lista. Našli smo blazega bolnika še precej jasnega, vendar hujava ni bila odjenjala in zdravniki niso nič upanja dajali. Tisto zboljšanje perve dni bila je le lučica, ki kviško švigne, predno ugasne. Bila je namreč po dolgem pešanji in oslavljeni drobú kri tako spridena in zvođenjena, da se ni dalo več pomagati. Moči so hitro ginile in ss. Hermagora in Fortunata dan, 12. t. m., kakor sem v začetku omenil, je zveršil svoj zemeljski ték.

Bil je v bolezní večkrat previden, imel je vso mogočo postrežbo, nadzdravnik P. Benedičič, naš rojak, je bil o vsaki priliki pri njem in hodil je tudi mestni zdravnik obiskovat ga. Verli mladeneč Benedik, domá od sv. Lenarta nad Loko, ki je v službi pri usmiljenih bratih, je bil vedno pri njem in je tudi prenočeval v njegovi sobi. (Imel je namreč bolnik za-se lastno lepo in prostorno sobo.) Tudi je bil popolnoma vdan v Božjo voljo. Potem ko je v soboto nevarno zbolel, je bil še do čertertka dopoldne pri čisti zavednosti, samo da je večkrat oslavljen spal in dremal; v čertetek dopoldne je sestri in svojemu prijatelju še to in uno poročeval; okoli enajstih je jél huje pešati, hropsti, in nekako sredi

popoldne so se pričele prave smertne težave. Njegovi trije sorodvinci so bili zlasti na zadnje vedno pri njem. Ob uri, kakor sem omenil, so bili pričujoči skoro vsi samostanski s preč. prijorom in podprijorom, spovednik, mi obiskovavci idr. Med prigovarjanjem in molitvami, ko je še poslednjič prejel sv. odvezo, izdihnil je preblago dušo.

Ker ni bilo poprej nič dogovorjeno zastran pogreba, se ni drugač mislilo, kakor da bode ranjki pokopan v Št. Vidu, in telegrafovalo se je v tem pomenu, ter se je z naznanilom smerti vred tudi reklo, da bo g. Jerič pokopan v soboto dopoldne; kupil se je bil že poseben prostor, povabili se sosednji gg. duhovni, natisnil se mertvaški list itd. Na željo iz Ljubljane pa, da naj se prepelje, je bilo treba vse to odpovedati, kar so dobri redovniki še po nekterih daljnopisnih pogovorih tudi z dobrim srcem storili, kakor so bili poprej z vso dobrovoljnostjo vravnali. Sploh so se čč. usmiljeni bratje tako blago in usmiljeno obnašali, da so res vse pohvale vredni. Ko sem jaz po teh vravnavač precej v petek o 1/2 10 dopoldne v Ljubljano se napotil, se je o tisti priliki čast. P. subprijor odpeljal v Celovec naročit dve potrebni rakvi za prepeljanje merliča v Ljubljano, in vravnali so vse nadaljno, kar je bilo potreba.

V nedeljo-večer po 5ih je bilo truplo, lepo hranjeno v dveh rakvah, že na ljubljanskem kolodvoru, spremljano vso pot od človeka, ki ga ima podjetnik za to odmenjenega. Opomniti je vredno, da notranja rakva ima okence s šipo, za zgornjo pa je bil ključek, in ko se je le-ta odperla, so sorodniki in drugi lahko gledali lepo ohranjeni obraz in tudi še nekaj belega koretelja. Ranjki tacih reči ni imel saboj, zato so mu usmiljeni bratje dali talar, koretelj, in kar je bilo še treba.

Prav lep in gijljiv spreved s kolodvora k sv. Krištofu je bil v ponedeljek o 1/2 5 popoldne. Prišli so bili k pogrebu tudi premilostni gospod knez in škof z dvornima kapelanoma, večina kanonikov, prošt dr. A. Jarc, prečast. oo. Frančiškani. Tudi z dežele je bilo prišlo lepo število prečast. gg. duhovnov, dasiravno je bil pokop v zadregah naznanjen nekoliko pozno in so o prvem naznanilu mnogi mislili, da bo pokopan na Koroškem. Tudi je bilo pričujočih več civilnih odličnih prijateljev in gospodov, ter družih spremljevalcev. Pokopaval ga je dostojno med azistencijo kanonik in semeniški vodja prečast. gosp. J. Kulavic.

Slovečega ranjega gosp. Gregorija Rihar-ja petindvajsetletni smertni dan. V dan 24. t. m. bo preteklo 25 let, odkar je zatisnil svoje telesne oči sloveči skladatelj, organist in pevovodja ljubljanske stoljne cerkve sv. Nikolaja, mnogočastiti gosp. Gregorij Rihar in preselil se, kakor terdno upamo, v presrečno družbo onih rajakih izvoljenih, katerim v slavo in na čast je sostavil in prepeval v svojem življenju toliko sprelepih pesem. Koliko je slavni pokojnik v tem svojem poklicu storil, koliko se trudil in zveršil za povzdigo sprelepega narodnega cerkvenega petja, je po vsem Slovenskem več kot dobro znano; tega ne smé, in tudi ne bo pozabil naš narod nikdar. Prijateljem in častilcem slavnega pokojnika pa naj bo naznanjeno, da se je od strani blagih in zvestih src poskerbelo, da se bo pridonjvi terek, to je 24. dan tega meseca, zjutraj ob 8ih, opravila pri sv. Krištofu sv. maša za dušni mir in pokoj slovečega preč. gospoda skladatelja. Upamo, da te petindvajsetnice ne bodo prezerli njegovi prijatelji in častivci, in da bode ta dan marsikdo obiskal gomilo, pod katero v črni zemlji počivajo telesni ostanki prvaka slovenskih skladateljev, ter iz dna duše zdihnil: mir in pokoj bodi dušici slavnega preč. g. Gregorija Rihar-ja!

Pozdrav novomašnikom.

Marija naj boljši si del je zvolila,
Kateri nikdar ji ne bode uzét.
Gospodov le uk ino zgled je sledila,
Ki vedno nad vse ji le drag je in svet.

Gospodu služiti le njene so želje.
Kar svetno je, duša si nje ne želí;
V besedi Gospodovi najde veselje —
Le ona tolažbo in mir ji delí. —

V Gospodovo službo ste Vi se podali,
O mašniki novi, vam serčni pozdrav,
Posvetnim ste željam za zmir slovó dali,
Slediti Gospodu, le to Vam je prav!

Očetovo hišo ste zdaj zapustili
Z ljubezni do Jezusa — svet vam ni mar.
Ste v službo Gospodovo se izročili —
Nevesta bo vaša le Cerkev, oltar!

Pervina Gospodova, strežniki Njega,
O mašniki Vi ste, pač lep je vaš stan!
Človeštvo Vi branite greha in zlega —
Vi skerbni zdravniki vsih dušnih ste ran.

Pozdravljeni torej, ste mašniki novi,
Ki v službi ste Njega, ki kraljev je Kralj!
Tekó Vam na zemlji naj srečno vsi dnovi —
Naj vsak bi za večnost sadú si nabral!

Ivan Zornik.

Češčenje presvete kervi Gospodove.

(Za mesec mali serpan.)

Kakor častimo meseca junija zlasti presveto imé Jezusovo, tako častimo v juliju njegovo najsvetejšo kri. Ker se je Sin Božji včlovečil, je njegova kri Božja kri, in zato smo jo dolžni moliti in častiti. Že v stari zavezi je dajal Bog predpodože, ktere so se ozirale na presveto kri Gospodovo. Taka predpodože je bila Abeljnova daritev, ki je daroval pervence svoje čede. V tej daritvi je bil predpodožljen Kristus, „darovan od začetka sveta,“ kakor piše sv. Janez.

Predpodože Jezusove kervi je tudi kri, s katero so v Egiptu Izraelci namazali podbože hišnih vrát, da bi jih varovala „smertnega angelja.“ Prav lepo pravi o tem dogodku sv. Janez Zlatoustni: „Velikonočno jagnje so darovali v hišah in z njegovo kervjo so pokropili podbože; s tem so se rešili smerti, katera je zadela Egipčane. Če je tedaj ta kri mogla Izraelce smerti obvarovati, tedaj naš bo Jezusova kri še veliko bolj varovala. Še sedaj hodi smertni in pogubni angelj med nami; mi pa se obranimo proti njemu v smertni boritvi.

Smertni angelj se je bal kervi; vedel je, čegava predpodože je kri; groza ga je spreletela, ko se je spomnil odrešenikove smerti. Zato se ni dotaknil onih duri. Mojzes je dejal: „Pokropite podbože pri durih; in ko so to storili, bili so Izraelci polni upanja. In vi kristjanje, kateri imate kri jagnjeta samega, vi bi ne zaupali?“

Predpodože Jezusove kervi so tudi kervave spravne daritve stare zaveze, ker je bilo prepovedano kri živali vživati. Kri je bila namreč nekaj svetega.

Jezus je sedemkrat kri prelival; namreč, pri obrezovanju, v svojem terpljenju na Oljski gori, pri kervavem bičanju, pri mučenju s ternjevo krono, ko je križ nesel, pri križanju, in ko mu je vojščak s sulico odperl njegovo presveto stran.

Znamenit častitelj Gospodove kervi je bil sv. Pavel. Na premoznih mestih svojih pisem slavi in časti on presveto kri Jezusovo. „Še le po Jezusovi kervi,“ pravi, „smemo upati, da pridemo kedaj v svetišče (v nebesa).“ „Mi imamo odrešenje po njegovi kervi, odpuščanje grehov. Zatorej se sv. apostelj Pavel po pravici imenuje začetnik te pobožnosti za častenje sv. kervi.

Goreča pospeševalka češčenja presvete kervi Jezusove bila je tudi imenitna dominikanka Katarina Sijenska. V svojih neštevilnih pismih do papežev, škofov, duhovnov, knezov in drugih oseb raznih stanov je vedno hvalila visoko vrednost Jezusove sv. rešnje kervi.

Kako sveta čutila nam budi v srcih spomin na sveto kri Gospodovo. Kdo se ne spominja pri sv. maši med spreminjenjem na neštevilne bolečine, ktere je preterpel Kristus iz ljubezni do nas! Kdo bi se tu ne spominjal na sedmero prelivanje presvete kervi?

Kako častljiv se nam mora tedaj zdeti v takem trenutku kelih s presveto kervjo. S kako serčno hvaležnostjo moramo se na persi terkati ter proseč zaklicati, kakor judje, samo v drugačnem pomenu: „Njegova kri pridi na nas in na naše otroke!“ S kakimi občutki se moramo pri svetem obhajilu spomniti, da zavživamo Odrešenikovo kri v blagor naši duši. Res, pobožnost v mescu juliju bode oživila v sercu onih, kateri si prizadevajo skrivnost sv. rešnje kervi premissljevati.

Dobro bi bilo, da bi mnogi se navadili večkrat moliti sledečo molitvico: „Večni Oče, tebi darujem najsvetejšo Kri Jezusa Kristusa v zadostenje za moje grehe in za prošnje svete Cerkve.“ Kolikorkrat kdo to molitvico pobožno in skesano moli, zadobi odpustek 100 dni.

Pojasnilo.

Oziroma na neljubo kritiko, katero je prinesel letošnji 1. zvezek „Cvetja z vertov sv. Frančiška“ o knjižici: „Molitev velik pripomoček k zveličanju,“ ki je nedavno prišla na svitlo, štejem si v dolžnost brez kake polemike samo nekatere besede spregovoriti, da bi samo na sebi dobra stvar škode ne terpela.

Pri duhovnih vajah lanskega leta v Ljubljani je častiti govornik zbranim duhovnom posebno toplo priporočal Liguorjevo zlato knjižico o molitvi. Sv. Alfonz Liguori sam jo cenil jako važno, razodevaje želje, da naj bi se velekoristne te knjižice tiskalo toliko iztisov, da bi vsak kristjan zamogel dobiti po en iztis.

Prestavljena je omenjena knjižica že v razne jezike, ter močno razširjena po svetu. V nemškem zlasti prišla je že mnogokrat na svitlo; a Slovenci smo je doslej še pogrešali.

Menil sem, da bi utegnulo vstrezati pobožnemu našemu narodu slovenskemu, ako bi se tudi njemu podala v roke. Dal sem jo tedaj prevesti v domači jezik po dobro znanem slovenskem pisatelju. Pisana je ne za slovniške učenjake, ne za kako preskušnjo v jeziko-slovstvu, marveč za prosto pobožno ljudstvo v umevnem jeziku, in saj menim, da tudi v duhu svete katoliške Cerkve. Kot tako jo je poterdilo tudi prečast. ljubljansko škofijstvo. Poslovenjena je knjižica po nemškem viru, torej je mogoče, da se kak izraz z izvirnim laškim prav čisto ne vjema. Nadjam se pa, da zaradi tega noben čitatelj ne bo terpel kake škode, temveč zajemal veliko

korist iz knjižice, zaradi česar smo jo na dan spravili. Kako se je zoper mojo voljo pri tisku „sv.“ vrnilo pred ime „Kasijan,“ mi je neznano in neljubo, kakor tudi sicer kak pogrešek, brez kakršnih se nahaja redko kaka knjiga. Oziroma na učenega Kasijana naj le memo grede omenim, če tudi se vsakemu izreku tega veleučnega in pobožnega cerkvenega pisatelja ne more priterditi, ima vendar za katoliško Cerkev veliko zaslug, celo sv. oče Leon I posluževal se je njegovih spisov in z njimi navduševal se sv. Tomaž Akvinski za premissljevanje nebeških reči.

Konečno omeniti smem samo še to, da pri izdaji teh molitvenih bukvic so me vodile le serčne želje za pospešitev pobožnosti. Dobička nikakor nisem iskal, in zato prepustil ves natis tukajšnji katoliški bukvarni proti temu, da mi le tiskovne troške poverne.

Dr. Ant. Jarc.

„Moj Bog in vse!“

Sv. Frančišk Serafiški je imel navado velikrat ponavljati zdihljaj: „Moj Bog in vse!“ Na posebne prošnje gojencev iz serafiškega reda so sv. Oče Leon XIII 4. majnika 1888 podelili petdeset dni odpustka vsim vernikom obojega spola, kolikrat kateri saj s skesanim srcem in pobožno omenjeni zdihljaj izreče.

Za tretjerednike

so sv. Oče Leon XIII 11. maja 1888 privolili, da blagoslov in popolni odpustek, ki je navezan na gotove praznike, zamorejo zadobiti tudi o dotičnih predpraznikih ali vigilijah. (Gl. Acta Ord. Min., fan. VII, 1888.)

C a s u s.

„Sponsus *A* vult cum sponsa *B* matrimonium inire, qui sunt secundum matricas in 3. gradu consanguinei.

De facto autem sponsus ex adulterio conceptus est, *C* tantum putativus eius pater, quod quidem matriculis demonstrari potest, est vero aliunde notum, imo et demonstrari potest.

Insuper adest filia *D* sponsi concepta ex fornicatione cum quadam 3. persona, cui in baptismate sponsa *B* matrina erat.

Sponsus vult omnino esse filius legitimus et cum sponsa *B* consanguineus in 3. gradu; — negat ad hoc se esse patrem filiae illegitimae *D*.

Quid dicendum de isto casu? — quomodo procedendum erit animarum pastori?“

Resp. — Cum sponsus velit omnino esse legitimus, petatur dispensatio ab impedimento ob tertium gradum consanguineitatis.

Quoad impedimentum vero cognationis spiritualis, parochus graviter sponsum *A* moneat, ut validitati matrimonii consulat per dispensationem a tali impedimento, quo ipse vere irretitur (posito quod certo de crimine constet). Confessarius praesertim urgere debet sponsum *A*, ut dispensationem petat; quod fieri potest ab ipso confessario recurrendo ad S. Poenitentiarium, tecto nomine. Quod si *A* absolute neget se patrem esse *D*, videat ipse. Si parochus *in iudicio* de crimine non constat, non potest propter hoc matrimonium impedire.

Attendat autem parochus, an *A* impedimentum quoque sponsalium cum complice fornicationis contraxerit, an nempe matrimonium ei promiserit.

Notamus demum, quod si a duobus dirimentibus impedimentis dispensatio sit petenda, nequit haec duplex dispensatio ab episcopo expeti; quoad unam recurrendum Romam. (Fol. period. Archidioec. Goritiensis.)

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

Vesoljni namen za mesec mali serpan (julij).

a) Glavni namen:

Razširjanje Serca Jezusovega bratovščine.

b) Posebni nameni:

26. *S. Ana.* Materinska društva. Več posestnikov in kupcev. Več vdov. Važna odločilna ura.

27. *S. Pantaleon.* Obvarovanje pred lahkomišljenostjo in škodljivimi družbami. Več zdravnikov. Cerkven umetnik.

28. *S. Inocencij.* Odstranjenje hudih pohujšanj. Več užaljenih in skoraj obupanih. Več devic. Da bi se po mirnem potu izročila neka listina.

29. *S. Marta.* Delavci. Varstvo proti nakanom hudobnih ljudi. Prav veliko redovnikov. Njih več, da bi se jim ne branil vstop v red.

30. *S. Abdon in Sener.* Pospeševalci molitvenega apostoljstva in Serca Jezusovega bratovščine. Več družin. Več prav pridnih mladih ljudi.

31. *S. Ignacij Lojol.* Jezusova družba. Vse poslano in ne še uslišane zadeve. Meseca junija umerli in udje molitvenega apostoljstva in Serca Jezusovega bratovščine, ki bodo umerli mesca julija.

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Neka zadeva, da bi se po sreči in po pravici rešila. — Dve osebi v hudi bolezni v nogah za pomoč. — Za lepo vreme na priprošnje N. lj. Gospé.

Listek za raznoterosti.

Tudi pri sv. Lenartu imamo „Lurško jamo.“ Kinča jo Marija z Bernardko med obilnimi cveticami. Bila je blagoslovljena 12. t. m. z veliko slovesnostjo v nazočnosti velike množice ljudstva.

† V Planini je 15. t. m. umerl ondotni župnik, čast. g. Frančišk Ksav. Rihar, roj. 2. grud. 1824 v Polhovem gradu. posvečen 26. jul. 1851. R. I. P.

„Rimski katolik.“ Pervi tečaj. I. zvezek. Vrejuje in izdaja dr. Anton Mahnič, profesor bogoslovja. V Gorici 1888. Izhaja vsake tri mesce po enkrat. Veljá celi tečaj 2 glđ. — Tvarine tega zvezka so:

„Rimski katolik. — Več luči. — Katoliški liberalizem. — Pisma o vzgoji. — Čertice o ruski cerkvi. — Pamet in sv. pismo o narodnosti. — O bistvu cerkve. — Iz dnevnika Štefana Hodulje. — Slovstvo. Poezije II. S. Gregorčič. Cuore. De Amicis. — Ogled po katol. in slovauskem svetu. — Naslovi kažejo, da je tvarina zanimiva in take važne tvarine spod peresa tako vterjenega učenjaka in značajnika so vredne, da jih sleherni prebira, kdor ima kaj ljubezni sam do sebe in do resnice.

Duhovske spremembe.

V Kerški škofiji: Č. g. Martin Šašelj, konz. svet. in kapiteljski dekan v Gosposveti, je poterjen za dekanjskega svetovalca Celovške dekanije. G. Franc Schaubach, farni oskerbnik v Skočidolu, je dobil faro Domačale. — Umerla sta gg. Wegscheider, župnik v Nemškem Šmihelu. 27. junija, in Jakob Ortner, kurat in zlatomašnik v Zwickenbergu 3. julija.

Zahvala.

Globoko ginjeni in zelo potolaženi vsled obilih dokazov sočutja od vseh strani o pri- liki britke izgube preljubljenega našega brata, oziroma strica pref. gospoda

JOŽEF-a JERIČ-a,

izrekamo s tem najtoplejšo zahvalo vsem, kateri so preblagemu ranjkemu v zadnjem času kakorkoli skazali svojo prijaznost.

Posebno pa se še tople zahvaljujemo čast. gg. usmiljenim bratom v Št. Vidu na Koroškem, kateri so ranjkemu v njegovi zadnji bolezni tako usmitjeno in ljudomilo stregli, zdravili ga in pri prevoznji mertvega od tam v Ljubljano vse potrebno tako blagovoljno oskerbeli. Preserčna zahvala premilostnemu gospodu knezoškofu, veleč. gosp. semeniškemu vodju kanoniku dr. Kulavicu in čast. gg. duhovnim prijateljem in znancem, mestnim in z dežele ter čast. oo. frančiškanom in slav. „Katoliški družbi,“ ki so ranjkega v tako obilnem številu spremili k zadnjemu počitku. Tudi darovateljem vencev in vsem, ki so se deležili pogreba, prečast. gosp. kanoniku K. Klunu in azistentom, ki so opravili bilje in kateri so bili nazoči, izrekajo s tem priserčno zahvalo

žalujoči sorodniki.